

**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**

**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**

**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891

Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів,2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

ЗМІСТ

1. Альошина К. О. Інноваційні технології викладання перекладу з використанням онлайн-платформ і симуляцій	10
2. Анишко С. І. Врахування індивідуальних психолінгвістичних особливостей учнів у процесі вивчення іноземної мови	13
3. Бабенко А. В. Відтворення історичних реалій в українському перекладі роману Дани Шварц “Анатомія. Історія Кохання”	16
4. Баранівська Д. В. Алгоритм укладання електронного словника юридичної термінології на платформі Lexonomy	19
5. Басараб В. С. Emerging abbreviations in English twitter/x discourse: linguistic patterns and functions	21
6. Бесараб Т. А. Особливості присвійного відмінка в англійській	23
7. Бобер О. О. Власні назви роману Дж. Стейнбека "Of Mice and Men" та способи їхнього відтворення в українському перекладі	26
8. Бобруєнко О. Р. Генеза перекладацької думки: постановка проблеми	30
9. Богач І. А. Англомовна монологічна компетентність старшокласників як об’єкт педагогічних досліджень	33
10. Бойко О. О. Специфіка відтворення синтаксичних конструкцій роману С. Кінга “Керрі” в українському перекладі	35
11. Бондаренко К. Специфіка відтворення граматичних особливостей міжнародних документів українською мовою	38
12. Борецька К. І. Специфіка перекладу пісень в анімаційних фільмах	41
13. Буєвич А. О. Роль перекладу у локалізації цифрового середовища	43
14. Булатова В. С. Особливості та труднощі англо-українського перекладу рекламних повідомлень та слоганів.	46
15. Василенко Є. В. Inner prosody in silent poetry reading: the role of subvocalisation and imagined voice	49
16. Василишин С. В. The Line Between Accuracy and Atmosphere: Translating Forensic Realities in Simon Beckett’s the Chemistry of Death and Tess Gerritsen’s the Surgeon	51
17. Вовкогон С. В. Linguo-Psychological Foundations Of Conflict Communication	54
18. Вождаєнко М. М. Author’s Style in the Self-Help Book How to Set Healthy Boundaries by Chase Hill	55
19. Гайченя В. С. Особливості персонажного мовлення в творах Агати Крісті	58
20. Ганістрат Н. Ю. Мовна політика кечуа: мова як приклад культурної інтеграції	62
21. Гільтай К. О. Стилістичні та лексичні особливості перекладу протокольних промов у різних культурних контекстах	65
22. Гнатюк Д. Humorous Narrative In Modern American Novels and Rendering It In Ukrainian	67
23. Горбань В. О. The Impact of Artificial Intelligence Technologies on Practice of Literary Translation	70

2. **Beck, J., & Konieczny, L. (2021).** *Rhythmic subvocalization: An eye-tracking study on silent poetry reading.* *Journal of Eye Movement Research* URL: <https://www.mdpi.com/1995-8692/13/3/25>
3. Filik, R., & Barber, E. (2021). *Silent reading and the imagination of sound: The cognitive dynamics of inner speech.* PLOS One. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0025782>
4. Gross, J. (2014). *Evidence for prosody in silent reading.* *Reading Research Quarterly. International Literacy Association* URL: https://ila.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/rrq.67?utm_source=chatgpt.com
5. Palmović, M., & Cergol, K. (2025). *Is the Prosodic Structure of Texts Reflected in Silent Reading? An Eye-Tracking Corpus Analysis.* *Journal of Eye Movement Research* URL: <https://www.mdpi.com/1995-8692/18/3/24>

Василишин С.В.
гр. АУП-25
Тернопільський національний університет імені
Володимира Гнатюка
Наук. керівник – асист. кафедри теорії і практики перекладу
Ваврів І.Я.

THE LINE BETWEEN ACCURACY AND ATMOSPHERE: TRANSLATING FORENSIC REALITIES IN SIMON BECKETT'S THE CHEMISTRY OF DEATH AND TESS GERRITSEN'S THE SURGEON

The literary translation of medical and forensic thrillers combines two worlds — the accurate language of science and the expressiveness of fiction. Translators need not only linguistic competence, but also a solid understanding of medicine, forensic science, and anatomy. In Simon Beckett's “The Chemistry of Death” and Tess Gerritsen's “The Surgeon”, accuracy of detail is crucial: an incorrectly translated term or professional action can distort the entire meaning of a scene. In this context, background knowledge plays a key role. The translator must possess at least basic

medical knowledge not only to reproduce, but also to understand specific aspects of the described procedures, the roles of the characters, and the terms that create an atmosphere of technical realism.

In Ukrainian translation studies, the issue of conveying realities is considered a matter of cultural adaptation. V. Koptlyov emphasised that the translator works not with form, but with a “chain of ideological and figurative structures,” reproducing the inner meaning of the original [1, p. 132]. This approach is especially important when dealing with professional vocabulary, where the meaning of a term goes beyond the dictionary definition. O. Rebriy stresses that the translator must “reproduce the cultural code” [6, p. 180]; therefore, translating forensic medical realities requires an interdisciplinary approach.

In Simon Beckett's novel “The Chemistry of Death” [2], forensic descriptions are used as a tool for psychological immersion into reality. For example, “a trail of maggots leading to the decaying body” is translated as «слід личинок, що вів до тіла, яке розкладалося» [3, p. 18]. Here, precise biological vocabulary is used without emotional overtones. However, in the phrase “the smell of putrefaction hung in the air” — «у повітрі стояв запах гниття» — there is a noticeable euphemism: the translator deliberately chooses a less naturalistic word to maintain the atmosphere of tension without turning the description into something shocking. The description of the body found after decomposition contains realities that require accuracy: “a post-mortem examination showed traces of decomposition consistent with exposure to air” — «розтин показав ознаки розкладу, типові для впливу повітря». Without basic knowledge of anatomy, the translator may misinterpret the word “exposure” — not as “environmental impact” but as “(an) act of exposing or state of being exposed”. It is precisely these nuances that determine the quality of translation.

In Tess Gerritsen's novel “The Surgeon” [4], the scenes in the autopsy room are filled with sensory details. For example: “Detective Moore disliked the smell of latex as he stood outside the autopsy room” is translated as «Детектив Мур не зносив запаху латексу, стоячи біля дверей моргу» [5, p. 14]. Also, reduction is used here — “autopsy room” is replaced with “morgue”. The translation sounds natural, but loses

the procedural specificity. To understand the difference between these concepts, the translator must be familiar with the structure of hospitals in the United States, where the morgue and the autopsy room are different rooms. Another example: “He watched as the scalpel sliced through skin and tissue” — «Він спостерігав, як скальпель розрізав шкіру та тканини» [5, p. 25]. The translator uses a calque that accurately conveys the physical action without losing the dynamics of the scene. However, in order to avoid incorrect use of terms, it is important to know that the word “tissue” in a medical context does not mean “napkin” but “organic tissue”. Such examples confirm that background knowledge is not only optional but a necessary component for high-quality translation.

In addition, translating institutional names is another area of potential translation errors. The works of Beckett and Gerritsen often feature “coroner”, “medical examiner” and “pathologist”. In Ukrainian translations, they are almost always given as «судовий патологоанатом». This is a deliberate adaptive choice: although in reality coroners do not always have medical training, such a generalised translation makes the text comprehensible to Ukrainian readers unfamiliar with the British judicial system.

Thus, translating forensic medical realities requires a deep understanding of both the language and the subject matter. Knowledge of medicine, legal aspects, and pathological analysis procedures allows translators to avoid factual errors and at the same time create an authentic atmosphere. The most effective strategies are functional adaptation, terminological accuracy and moderate euphemisation, which ensure a balance between informational authenticity and artistic effect. A translator working with texts on the borderline between medicine and literature effectively acts as a cultural mediator, interpreting the realities of a foreign system through the prism of their own culture without losing professional accuracy. It is the combination of background knowledge and artistic intuition that determines the success of translations of works such as those by of Simon Beckett and Tess Gerritsen.

References

1. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього перекладу. Київ, 1971. 132 с.

2. S. Beckett *The Chemistry of Death*. London: Bantam Press, 2006. 370 p.
3. Саймон Бекетт. *Хімія Смерті*. Харків : КСД, 2022. 384 с.
4. T. Gerritsen *The Surgeon*. New York: Ballantine Books, 2001. 336 p.
5. Геррітсен Т. *Хірург* / пер. з англ. Н. Багмут. Харків: КСД, 2018. 352 с.
6. Ребрій О. В. Переклад okazіоналізмів як лінгвістична проблема. *Вісник ХНУ ім. Каразіна*, 2006. №743. С. 179–183.

Вовкогон С.В.
гр. МЛАМ12420д
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Наук. керівник – д. філол. н., професор Колесник О.С.

LINGUO-PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF CONFLICT COMMUNICATION

Conflict often arises long before people start arguing, reflecting deep-seated psychological and social tensions. Communication turns this inner tension into open confrontation. From the perspective of linguistic psychology, conflict is viewed as a process of interaction between linguistic and psychological mechanisms that determine the nature and outcome of communicative tension.

As Scheppa-Lahyani & Zapf (2023) demonstrate, conflict often arises when cognitive distortions, such as a prejudiced perception of the interlocutor's intentions, selective interpretation of facts, or emotional reactions, are triggered. In such conditions, language becomes a tool for expressing inner states: frustration, aggression, or self-defence. Shiundu (2024) notes that the degree of emotional involvement affects the form of statements, from neutral judgments to expressive, accusatory, or sarcastic remarks.

In the process of communication, both cognitive biases and emotional responding are often combined, which increases the possibility of misunderstandings and potentially results in conflict. As McCary et al. (2024) found, adversarial emotions significantly increase the chance of an aggressive verbal emotional response when there is a conflict.